

بررسی تصاویر شعری نیما یوشیج و فروغ فرخزاد با تکیه بر عینیت گرایی و

فردیت گرایی

سمیرا پتکچی^۱، آیت شوکتی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد خوی، دانشگاه آزاد اسلامی، خوی، ایران

۲- استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده علوم انسانی، واحد خوی، دانشگاه آزاد اسلامی، خوی، ایران

نویسنده مسئول: shokati81@yahoo.com

چکیده

تصویر یکی از اصلی ترین و اساسی ترین عناصر شعری و عنصر ثابت آن است و در همه تعاریف شعر چه پیشینیان و چه معاصران از ارکان ثابت تعاریف می باشد. با توجه به اهمیتی که عنصر تصویر و تصویرپردازی دارد، این پژوهش بر آن است تا نوآوری های نیما و فروغ را که نتیجه تاکید بر عینیت گرایی و فردیت گرایی بود، مورد بررسی قرار دهد و از این طریق به نحوه نگرش آنها دست یابد. چون ره آورد عینیت گرایی و فردگرایی تفاوت تصاویر شعری و انعکاس جهان عینی و بیرونی خود شاعر و برگرفته از زندگی خاص او است. زندگی در طبیعت زیبای شمال برای نیما این فرصت را خلق کرده که بتواند با الهام از آن، تصاویر بکر و بدیع بیافرند همان طور که زندگی شهری فروغ ایجاب کرده که کمتر شعری از او خالی از پدیده ها و عناصر مدرن زندگی شهری باشد.

کلمات کلیدی: تصویر، عینیت گرایی، فردیت گرایی، شعر معاصر، نیما، فروغ

۱. مقدمه

۱-۱- بیان مساله

تصویر از اساسی ترین عناصر شعری است و یکی از وجوه بلاغت کلام می باشد. این عنصر شعری هر چه نوتر باشد و حاصل نگاه فردی و شخصی شاعر باشد به همان اندازه تاثیرگذارتر خواهد بود. بر این اساس ما در این پژوهش این جنبه از شعر را در شهر شاعران معاصر مورد بررسی قرار دادیم. شاعران سنتی ما چندان توجهی به نوگرایی در تصویرپردازی نداشتند و بیشتر تصاویر در شعر آنان تکراری و کلیشه ای بود و این شاعران در این زمینه تابع سنت شعری بودند ولی در دوره معاصر با تاکید نیما بر نوگرایی و عینیت گرایی و فردگرایی در تصویرپردازی داشت شاعران متوجه فردیت گرایی و عینیت گرایی در تصویرپردازی شدند و نگاه خاص خودشان را در زمینه تصاویر شعری منعکس کردند و این فردیت گرایی و عینیت گرایی به نوبه خود سبب نوگرایی در بعد تصویر سازی شد. عینیت گرایی به این معنی که هر شاعری با جهان نگر با نگاه خاصی که دارد تصویرپردازی می کند و این نگرش و جهان نگرایی سبب توجه هر کدام از شاعران و ابعاد خاصی از زندگی فردی و اجتماعی شده است. به عنوان مثال فردیت گرایی در شعر نیما سبب می شود که رنگ اقلیمی در تصویرسازی او بارز باشد و همین فردیت گرایی عامل خلق تصاویری مرتبط با عالم زنانه و زندگی شهری در شعر فروغ می شود.